

Õiguskantsler

Teie 09.04.2021 nr

Meie 21.05.2021 nr 14-2/210725/2103515

Lasteaia toidukorrast loobumine ja kohatasust vabastamine

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole, kuna Teie hinnangul peaks hoolekogu lasteaia kodukorras määrama tingimused, kuidas vanem saab lapse toidukorrast loobuda. Tartu linna lasteaedades määrab need tingimused praegu Tartu Linnavalitsus. Samuti soovisite teada, kas Tartu Linnavalitsus saab vabastada pered ajutiselt lasteaia kohatasu või lapsehoiuteenuse kasutamise tasu maksmisest.

I. Toidukorrast loobumise tingimused Tartu lasteaedades

Tartu Linnavalitsuse 30. juuni 2015. aasta [määruse nr 10 „Tartu koolieelsetesse munitsipaallasteasutustesse laste vastuvõtu ja sealt väljaarvamise kord“ § 20 lõike 2](#) kohaselt on lapsevanemal võimalik lapse toidukorrast loobuda, kui ta teatab sellest vähemalt üks nädal ette. Sellest, et laps ei tule lasteaeda, peab vanem lasteaiale teada andma hiljemalt eelmisel tööpäeval kella 15. Kui lapsevanem pole õigeaks ajaks lapse puudumisest teatanud, tuleb tal tasuda ka selle päeva hommikusöögi eest, kui laps puudub (määruse § 20 lg 4).

Leian, et Tartu Linnavalitsusel on õigus otsustada lasteaia toidukorrast loobumise tingimuste üle. Koolieelse lasteasutuse seaduses ei ole öeldud, millised peavad need tingimused olema ja kes peab need tingimused lasteaias kehtestama. Seega ei saa järeldada, et see on hoolekogu pädevuses olev küsimus, mida tuleb tingimata reguleerida lasteaia kodukorras.

Tartu Linnavalitsuse haridusosakonna juhataja selgitas õiguskantsleri nõunikule, et linnavalitsus peab oluliseks kohelda kõigis linna lasteaedades käivaid lapsi võrdselt. Selleks tuleb linna lasteaedades rakendada ühesuguseid tingimusi. Ka oleks süsteemi haldamine põhjendamatult keeruline, kui iga Tartu linna lasteaed võtaks kasutusele oma lahenduse. Samas otsib linnavalitsus võimalusi muuta süsteem lihtsamaks.

Kohalik omavalitsus kui lasteaia pidaja otsustab, kes ja kuidas määrab toidukorrast loobumise tingimused. Tartu linna soovi reguleerida toidukorrast loobumist ühtselt kõikides linna lasteasutustes võib pidada põhjendatuks.

Lasteaia hoolekogu võib teha linnavalitsusele ettepanekuid tingimusi muuta, kuid see ei tähenda, et tingimuste muutmine on hoolekogu pädevuses ja et linnavalitsus peab hoolekogu ettepanekutega nõustuma.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kui olete jätkuvalt seda meelt, et hoolekogu peab saama otsustada toidukorrast loobumise tingimusi, võite teha seaduse muutmise ettepaneku Riigikogule või Haridus- ja Teadusministeeriumile.

II. Lasteaia kohatasust ja lapsehoiuteenuse tasust vabastamine

Tartu Linnavalitsus otsustas, et vanematelt ei nõuta lasteaia kohatasu ega lapsehoiuteenuse kasutamise tasu 11. märtsist 11. aprillini 2021 ([09.03.2021 protokoll punkt 36.1](#)) ja 12.–25. aprillini 2021 ([06.04.2021 protokoll punkt 45.1](#)). Põhjuseks toodi Vabariigi Valitsuse soovitus, et koroonaviiruse leviku tõkestamise eesmärgil võiksid vanemad võimaluse korral ajutiselt mitte viia lapsi lasteaeda ega lapsehoiu.

Leian, et lapsevanemad saab lasteaia kohatasust vabastada üksnes valla- või linnavolikogu ([koolieelse lasteasutuse seaduse \(KELS\) § 27 lg 3](#)). Samuti peab volikogu otsustama lapsehoiuteenuse kasutamise tasust vabastamise tingimused, kui teenust osutatakse [KELS § 10 lõike 1](#) alusel. Olukorras, kus volikogu pole kohatasusoodustust kehtestanud, ent linnavalitsus on otsustanud, et kindla aja jooksul lapsevanematelt kohatasu ei võeta, ei riku linnavalitsus lapsevanema ja lasteaia vahel sõlmitud lepingut ega ka ühegi lapse õigusi. Küll aga võib kohaliku omavalitsuse volikogu küsida, kas linnavalitsus on käitunud õigesti.

Volikogu ainupädevuses on määrata, kui suure osa lasteaia kuludest katavad vanemad. Volikogu ei saa selle otsuse tegemist linnavalitsusele edasi volitada ([haldusmenetluse seaduse § 91 lg 1](#)). Seega otsustab volikogu, kas kehtestada kohatasu ja kas kohatasu kehtestamisel nähakse ette soodustusi või kohatasu maksimisest vabastamist. Tartu Linnavolikogu on määranud nii kohatasu suuruse kui ka ette nähtud soodustused ([30.06.2016 määrus nr 115](#)). Volikogu määruses ei ole kehtestatud, et vanemad vabastatakse kohatasust, kuna Vabariigi Valitsus on soovitanud koroonaviiruse leviku tõkestamiseks lapsi ajutiselt lasteaeda mitte viia.

Tartu Linnavalitsuse haridusosakonna juhataja selgitas õiguskantsleri nõunikule, et Tartu Linnavalitsus ei pidanud põhjendatuks kohatasu arveid vanematele esitada, kuna lasteaia ja lapsehoiuteenuse osutamine on olnud häiritud või takistatud lapsevanematest mitteolenevatel põhjustel. Haridusosakonna juhataja hinnangul on linnavalitsuse otsus lasteaedadele ning linnavalitsuse haridusosakonnale ja rahandusosakonnale mõeldud suunis ehk tegemist on haldusesisese töökorralduse küsimusega.

Linnavalitsuse ülesanne on korraldada eelarve täitmist ja raamatupidamist ([kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 28 lg 1](#)), kuid linnavalitsuse pädevuses ei ole otsustada eelarve tulude ja kulude kujundamise üle. Eelarve täitmise korraldamine ei ole sama mis eelarve üle otsustamine.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks (avaldaja isikuandmeteta): Tartu Linnavolikogu, Tartu Linnavalitsus

Atko-Madis Tammar 693 8432; Atko-Madis.Tammar@oiguskantsler.ee